

AFGØRELSE

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

5. april 2021

Kontakt til Sekretariatet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer
2020-07

Ref.-nr.
20/12278

Ved e-mail af 5. marts 2020 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte praksisudvalget på *forskningsinstitutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af *anmelder* (anmelder) vedrørende *anmeldte* (anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte i sit produkt

[*navn på produkt udeladt*], [...] sider [...], (produktet),

i en række tilfælde har tilegnet sig tekst uden retmæssige kreditering af

(*kilde nr. 1*)

(*kilde nr. 2*)

Anmeldte påstår, at han ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmeldte har som led i sit ph.d.-studium indleveret produktet ved forskningsinstitutionen med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 18. juni 2020 og den 1. oktober 2020 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielsen (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammershøj, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas,

professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder har til støtte for anmeldelsen anført, at iThenticate-rapporten viser flere sammenfald med kilde nr. 1 og kilde nr. 2, der er ph.d.-afhandlinger, og uden at kilderne er krediteret. I et enkelt tilfælde er der henvist til kilde nr. 1, men uden tydelig angivelse af, at der er tale om ordret eller næsten ordret gengivelse. Produktets øvrige tekstsammenfald med kilde nr. 1 er uden henvisninger og uden angivelse af, at der er tale om ordret eller næsten ordret gengivelse.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Anmeldte har anført, at det kildemateriale, der er markeret i iThenticate-rapporten, vedrører den forskningsgruppe, som deltog i indsamlingen af de prøver, der er anvendt i produktet, og at denne gruppe blev regelmæssigt konsulteret gennem projektet. De to underafsnit, der er markeret i rapporten, blev i god tro indledningsvis indsat i produktet for at danne en ramme for indlednings- og baggrundsafsnittene, og som en inspirationskilde til at udtrykke veletablerede begreber og standardprocedurer inden for det omhandlede forskningsfelt. Beklageligvis overså han i de afsluttende redigeringsfaser at henvise til de omhandlede kilder. Endelig har anmeldte anført, at tilfældene er begrænset til produktets indledning og baggrund, og at de intet har at gøre med de anvendte videnskabelige metoder eller integriteten i de indsamlede data eller den anvendte analyse.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Af bemærkningerne til lovens § 4, stk. 1, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne), fremgår:

Med bestemmelsen i stk. 1 foreslås det fastlagt, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter. Videnskabelig uredelighed og videnskabeligt produkt er defineret i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1, og nr. 6. Hensigten med bestemmelsen er at klarlægge, at nævnet alene har kompetence til at behandle sager om videnskabelig uredelighed, og at de forhold, som nævnet tager under behandling, skal have sammenhæng med en forskningsmæssig afrapportering, dvs. have fundet sted i et videnskabeligt produkt.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Videnskabeligt produkt: Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt:

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 1, vedrørende tilregnelskravet:

Efter lovforslaget skal tilregnellesvurderingen i relation til videnskabelig uredelighed således foretages i henhold til dansk rets sædvanlige forståelse af begreberne forsæt og grov uagtsomhed, uden at denne vurdering skærpes yderligere.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive

vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Det fremgår af lovens § 3, stk. 2, nr. 1:

Videnskabelig uredelighed, jf. stk. 1, nr. 1, omfatter ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen,

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Det foreslås, at bagatelgrænsen ikke kun relaterer sig til det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører, idet der kan være fabrikering, forfalskning eller plagiering i eksempelvis metodegrundlaget eller analyser i produktet, som ikke nødvendigvis påvirker det videnskabelige budskab. På tilsvarende vis er definitionen af videnskabelig uredelighed efter bestemmelsens stk. 1, nr. 1, ikke begrænset til kun at vedrøre forhold, der påvirker det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt

Anmeldtes produkt er en ph.d.-afhandling, som anmeldte har indleveret til bedømmelse ved forskningsinstitutionen. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale

om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se senest nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i de to tilfælde, som anmelder særligt har redegjort for i sin anmeldelse.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med,

at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatters tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Gængse formuleringer uden videnskabeligt indhold, der orienterer om praktiske og formelle forhold vedrørende et produkt – for eksempel i forbindelse med ph.d.-afhandlinger, der består af flere tidligere offentliggjorte produkter med medforfattere – kan anvendes uden kildeangivelse, uden at der foreligger plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2020-05.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

De enkelte tilfælde

I tilfælde nr. 1, se produktets side [...], [...] og [...], er det i anmeldelsen blandt andet anført:

(tekst udeladt)

...

(tekst udeladt)

Nedenfor er de pågældende tekster citeret og gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt, side [...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 20 ord	(tekst udeladt) 18 ord
(tekst udeladt) 82 ord	(tekst udeladt) 114 ord
(tekst udeladt) 191 ord (tekst udeladt) 282 ord	(tekst udeladt) 116 ord [...] (tekst udeladt) 69 ord (tekst udeladt) 221 ord
Citering af anmeldtes produkt, side [...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 23 ord	(tekst udeladt) 23 ord
(tekst udeladt) 26 ord	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 27 ord	(tekst udeladt) 25 ord (tekst udeladt) 29 ord
(tekst udeladt) 24 ord(tekst udeladt) 65 ord.	Citering af kilden, side [...]
	(tekst udeladt) 26 ord (tekst udeladt) 15 ord (tekst udeladt) 85 ord
(tekst udeladt) 37 ord(tekst udeladt) 30 ord(tekst udeladt) 138 ord	Citering af kilden, side [...]
	(tekst udeladt) 36 ord (tekst udeladt) 29 ord (tekst udeladt) 168 ord
Citering af anmeldtes produkt, side [...-...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 56 ord (tekst udeladt) 17 ord	(tekst udeladt) 55 ord (tekst udeladt) 73 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, stort set ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har ændret og tilføjet enkelte ord.

I tilfælde nr. 2, se produktets side [...], [...] og [...], er det i anmeldelsen blandt andet anført:

(tekst udeladt)

...

(tekst udeladt)

Nedenfor er de pågældende tekster citeret og gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Citering af anmeldtes produkt, side [...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 35 ord (tekst udeladt) 17 ord	(tekst udeladt) 35 ord (tekst udeladt) 17 ord
	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 62 ord (tekst udeladt) 145 ord	(tekst udeladt) 61 ord (tekst udeladt) 139 ord
Citering af anmeldtes produkt, side [...]	Citering af kilden, side [...-...]
(tekst udeladt) 47 ord (tekst udeladt) 229 ord	(tekst udeladt) 37 ord (tekst udeladt) 192 ord
	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 236 ord (tekst udeladt) 133 ord	(tekst udeladt) 51 ord (tekst udeladt) 73 ord (tekst udeladt) 128 ord (tekst udeladt) 130 ord
Citering af anmeldtes produkt, side [...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 147 ord (tekst udeladt) 152 ord	(tekst udeladt) 100 ord (tekst udeladt) 51 ord (tekst udeladt) 140 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, stort set ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har ændret og tilføjet enkelte ord.

Sammenfatning

Anmeldte har i to tilfælde brugt tekst fra to kilder uden at kreditere disse, se tilfælde nr. 1 og 2.

Under hensyn til tilfældenes omfang, art og karakter finder nævnet, at anmeldte ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Ved vurderingen af plagieringens betydning har nævnet navnlig lagt vægt på, at anmeldtes produkt består af [...] sider fordelt på [...] kapitler, hvor tekstafnittene i

tilfælde nr. 1, findes i produktets kapitel [...], (*tekst udeladt*), der består af [...] sider, og hvor tekstafsnittene i tilfælde nr. 2, findes både i produktets kapitel [...] og [...], (*tekst udeladt*), der består af godt [...] side. Begge kapitler må betegnes som produktets indledende og metodiske afsnit, se også nævnets afgørelse i sag 2018-15.

Uanset tilfældenes omfang og karakter finder nævnet efter en konkret vurdering, at plagieringen kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen og rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder derfor, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

På baggrund af sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til *forskningsinstitutionen* til videre behandling, jf. lovens § 17.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*.